

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی معاونت غذا و دارو

اداره کل نظارت بر مواد غذایی، آشامیدنی،
آرایشی و بهداشتی

حداقل ضوابط فنی و بهداشتی واحدهای تولید کننده
انواع فرآورده های کنسروی و نیمه کنسروی

تجدید نظر اول : ۱۳۸۶

این ضوابط توسط اداره کل نظارت بر مواد غذایی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی تدوین و تصویب شده است و هر کوئه بخل و تصرف و سوء استفاده توسط فرد درون و برون سازمانی و استفاده از من می باشد.

مجاز نمی باشد.

بنام خدا

پیشگفتار:

روند رو به رشد تعداد واحدهای تولیدی صنایع غذایی و آشامینی و ایجاد تغییرات در تکنولوژی و تنوع و گوناگونی محصولات تولیدی، سبب گردید تا اداره کل نظارت بر موارد غذایی، آشامینی، آرایشی و بهداشتی از سال ۱۳۸۱ اقدام به تدوین مقررات و ضوابط جدید مناسب با علم روز غذا نماید. تدوین ضوابط مذکور شامل حداقل ضوابط تاسیس و بهره برداری کارخانجات مختلف غذایی تا سال ۱۳۸۴ ادامه یافت ولیکن از تیر ماه سال ۱۳۸۵ سیاست تدوین ضوابط تغییر و مقرر گردید ضوابط فنی و بهداشتی برای تاسیس و بهره برداری واحدهای تولید و بسته بندی مواد غذایی بصورت ضابطه ای کلی تدوین گردیده و سایر موارد از جمله تجهیزات خط تولید، آزمایشگاه و ضوابط بهداشتی اختصاصی برای تولید هر محصول در ضوابط جداگانه ای مختص به هر محصول تدوین و به تصویب برسد.

برای هماهنگی با توسعه جهانی، ضوابط در موقع لزوم اصلاح خواهد شد بدین منظور پیشنهادات مطروحه توسط کارشناسان اداره کل مورد بررسی قرار گرفته و پس از تائید توسط کمیته اجرایی، ضابطه اصلاح شده از طریق واحد اطلاع رسانی به اطلاع عموم خواهد رسید.

شایان ذکر است که ضوابط برخوبی سایت معاونت غذا و دارو وزارت بهداشت (www.fdo.ir) موجود می باشد.

فهرست مطالعه

صفحه	عنوان
۱	۱- مقدمه
۱	۲- هدف
۱	۳- دامنه کاربرد
۱	GMP -۴
۱	۴- GMP عمومی
۱	۵- GMP اختصاصی
۱	۶- ۱- ابیار مواد اولیه
۲	۷- تجهیزات خط تولید
۲	۸- ۱- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع کنسرو غیرگوشتی
۳	۹- ۲- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع کنسرو گوشتی (ماهی ، مرغ، گوشت)
۳	۱۰- ۳- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع کپیوت
۴	۱۱- ۴- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید روب گوجه فرنگی
۵	۱۲- ۵- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید آبلیمو
۵	۱۳- ۶- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع سس گرم (سس گوجه فرنگی)
۶	۱۴- ۷- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع مربا و مارمالاد
۷	۱۵- ۸- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع ترشیجات
۷	۱۶- ۹- حداقل تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع شورهای خیارشور و زیتون شور
۸	۱۷- ۱۰- آزمایشگاهها
۸	۱۸- ۱- حداقل آزمایشات فیزیکو شیمیایی مورد نیاز
۹	۱۹- ۲- حداقل آزمایشات میکروبی مورد نیاز
۱۳	۲۰- ۳- حداقل لوازم و تجهیزات مورد نیاز در آزمایشگاه

لازم به ذکر است که موارد مندرج در کادر به عنوان توصیه می باشند.

FdoP2071v1

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

معاونت غذا و دارو

اداره کل نظارت بر موارد غذایی و بهداشتی

حدائق خواصی فنی و بهداشتی و احدهای تولید کننده انواع فرآورده‌های کنسروی و نیمه کنسروی

۱- مقدمه

از آنجایی که کشور ایران، جهت کشت انواع میوه‌جات و سبزیجات، صید و پرورش انواع آبریان، فرآورده‌های دامی و طیور و... مطلوب می‌باشد، و از طرفی ضایعات محصولات کشاورزی قابل توجه است. استفاده از روش‌های علمی و تکنولوژی تولید فرآورده‌های جانبی و آموزش‌های صحیع و اصولی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و با توجه به گستردگی بودن بسیار زیاد دامنه صنایع کنسروی در این ضایعه در بعضی مواقع، مطالب بصورت کلی آورده شده است.

۲- هدف

هدف از تدوین این خواصی تعیین حدائق خواصی فنی و بهداشتی و احدهای تولید کننده انواع فرآورده‌های کنسروی و نیمه کنسروی می‌باشد.

۳- دامنه کاربرد

این خواصی در مروری و احدهای تولید کننده انواع فرآورده‌های کنسروی و نیمه کنسروی شامل گوشتی، غیر گوشتی و کمپوت کاربرد دارد و جهت تاسیس کارخانه خواصی فنی و بهداشتی ذکر شده در GMP عمومی نیز باید مد نظر قرار گیرد.

GMP -۱

جهت تاسیس واحد، GMP عمومی و اختصاصی باید مد نظر قرار گیرد.

GMP -۱-۱

GMP عمومی شامل خواصی فنی و بهداشتی و احدهای تولید و پسته بندی موارد غذایی می‌باشد. که با کد FdoP10611v1 بررسی سایت معاونت غذا و دارو وزارت بهداشت (www.Fdo.ir) موجود می‌باشد.

GMP -۱-۲

۱-۱-۱- انبار مولاد اولیه

متنااسب با نوع ماده اولیه ممکن است نیاز به سردخانه بالای صفر و یا زیر صفر باشد.

- در انبارهای سیب زمینی و محصولاتی نظیر آن باید، کف و دیوارها را تا ارتفاع معین با مظلومی از شیشه خرد شده و بتن ساخت تا از ورود جوندگان ممانعت به عمل آید.

- همچنین نگهداری محصولات ریشه‌ای (مانند هویج- سیب زمینی) باید از ایجاد فساد نرم باکتریالی (خاصیت پکتولیتیکی) جلوگیری کرد. از طرفی حفظ رطوبت اهمیت خامسی دارد زیرا این محصولات

رطوبت بالایی داشته و در اثر ازدست دادن رطوبت دچار پلاسمولیز می شوند. لذا پروسه ای مانند پوست گیری مشکل شده و خسایعات افزایش می یابد و یا در رابطه با سبب زمینی دما و رطوبت باید در حدی باشد که قندهای احیاء کننده بوجود نماید و فرآیند قهوه ای شدن صورت نگیرد.

۵- تجهیزات خط تولید

محصول تولید شده مطابق با تکنولوژیهای روز دنیا، باید بتواند همراه کلیه خصوصیات محصول نهایی ذکر شده در استانداردهای معترف و یا ضوابط اعلام شده از سوی این اداره کل را تامین نماید.

۵-۱- حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع کنسرو غیر گوشتی

- مخازن شستشو میوه ها و سبزی ها با نوار نقاله با دوش آب
- میزها از جنس مناسب جهت کاربرد در صنایع غذایی با امکانات لازم جهت سورت کردن و آماده سازی سبزی ها و میوه ها
- خرد کن سبزی و صیفی
- سیستم بلانج
- تانک روجداره از جنس مناسب جهت کاربرد در صنایع غذایی و مقاوم به خوردگی با همزن مناسب جهت تهیه سس و آب نمک
- دستگاه غلاف گیر خود سبز (چنانچه به صورت غلاف گیر شده از واحدهای دارای پروانه ساخت تهیه گردد نیاز به این دستگاه نمی باشد)
- دیگ پخت دو جداره از جنس مناسب و مقاوم به خوردگی با سیستم بخار
- دستگاه قطعه کن لوپیا سبز (چنانچه به صورت قطعه شده از واحدهای دارای پروانه ساخت تهیه گردد نیاز به این دستگاه نمی باشد)
- دستگاه بوخاری جبویات (چنانچه به صورت بوخاری شده از واحدهای دارای پروانه ساخت تهیه گردد نیاز به این دستگاه نمی باشد)
- مخازن خیساندن لوپیا و ... از جنس مناسب جهت کاربرد در صنایع غذایی
- سینی پرکن
- فیلر سس یا آب نمک با صورت خودکار و نیمه خودکار
- تونل اگزاست
- سیستم دریندی
- سیستم شستشوی قوطی خالی (ریل بخار)
- دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بندی
- سیستم پخت (اترکلاو درب نار تحت فشار)

- سیستم شستشو و سرد کردن پس از اتوکلاو

۵-۲- حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع کنسرو گوشتی (ماهی، مرغ، گوشت)

- میز از جنس مناسب جهت تماس با مواد غذایی برای سورت

- اره برش (گیوتین)

- حرصچه شستشو

- تجهیزات انتقال مرغ، گوشت، ماهی

- تجهیزات مناسب پخت

- نوار برکن

- سیستم قومی رسان مجهز به توبل اکزاست

- مخزن روغن از جنس مناسب جهت تماس با ماده غذایی (مانند استنلس استیل)

- بدکن روغن اتوماتیک با مفزن از جنس مناسب برای تماس با ماده غذایی (مانند استنلس استیل)

- پیک رید

- دستگاه دربندی

- اتوکلاو تحت فشار

- سردخانه زیر صفر (جهت نگهداری ماهی، مرغ و گوشت) بطور جداگانه

- لیفتراک

- دیگ بخار

- دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بندی

- سیستم شستشو و سرد کردن پس از اتوکلاو

- ظروف مناسب درب دار جهت ضایعات و انتقال آن به محل مناسب با فاصله از سالن تولید و...

- خمام، اتصالات و پمپهای مورد نیاز در هر مقطع از خط تولید

* در مورد ماهی باید بطور کلی تجهیزات جداگانه ای داشته باشد

* جهت هر یک از محصولات فوق محلی اختصاصی جهت دیفراسیت در نظر گرفته شود. برای

کنسروهای ماهی، مرغ و برای گوشت در صورت تولید غیر همزمان، می توان با رعایت نکات لازم

بهداشتی و ضد عقوتی، دروک سالن مباردت به تولید آنها نمود

۵-۳- حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع کمبود

- مخازن شستشو میوه

- تجهیزات پوسنگیری میوه بر حسب نوع محصول

- نوار سورت میوه

- سیستم بلانچ

- دیگ تهیه شربت دوجداره دارای همزن از جنس مناسب جهت کاربرد در صنایع غذایی (مانند استقلس استیل)

- دستگاه شربت ریز (فیلر شربت)

- سینی پرکن

- توپل اگزاست

- دربندی

- سیستم پخت (اتوکلاو رو باز یا توپل پخت)

- سیستم شستشو و سرد کردن پس از اتوکلاو

- سیستم بخار دهنی جهت استریل کردن قوطی

- دستگاه دم گیر میوه

- دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بندی

۴-۵- حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید رب گوجه فرنگی

- مخازن شستشوی اولیه و ثانویه مجهز به کمپرسور باد

- ریل انتقال گوجه (مجهز به دوش شستشوی) به خرد کن

- نوار سورت گوجه

- خرد کن گوجه

- پری هیتر (پاستوریزاتور اولیه)

- صنایعهای دو و سه مرحله ای

- مخازن ذخیره آب گوجه فرنگی

- دیگ های پخت تحت خلاء (اوپراتور) مجهز به ترمومتر و فشارسنج حتی الامکان به صورت مداوم و پیوسته (یک بدنه ای)

- مخازن ذخیره رب گوجه از جنس مناسب جهت کاربرد در صنایع غذایی (مانند استقلس استیل ۲۱۶) متناسب با ظرفیت ذخیره سازی کارخانه یا استفاده از سیستم اسپتیک و بسته بندی

- مخازن نفک ذئب

- پاستوریزاتور ثانویه

- فیلر رب گوجه

- دربندی قوطی

- سیستم پاستوریزاتور اتوکلاو رو باز یا توپل پخت

- دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بندی

- سیستم شستشو و سرد کردن پس از اتوکلاو

- ریل قوطی رسان برای استریل با بخار

- سیستم شستشوی قوطی خالی
- وسایل حمل و نقل محصول آماده

* با توجه به حجم بالا و ذخیره سازی به صورت فله باید مخازن یا ظرفیت متناسب با سیستم اسپیتیک در کارخانه استفاده شود.

۵-۵- حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید آبلیمو

- تجهیزات شستشو

- کراشینگ (خراش دهنده پوست لیمو)

- سیلوی لیسر ترش

- هلیس بالابر

- خرد کن

- لرد گیر (فیلتر)

- پاستوریزاتور صفحه ای

- دستگاه مناسب برای حذف گاز

- مخزن اختلاط

- هموزنایزر

- مخازن اختلاط نگهداری محصول

- پرکن اتومات (شیشه ای و ظروف پت)

- درب بندی و شستشو

- دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بندی

- بسته بندی در کارتون یا شیرینگ

- ضعافم، اتصالات و پمپهای مورد نیاز در هر مقطع از خط تولید

- شیشه شور

- وسایل حمل و نقل محصول آماده

- مخازن نگهداری آب لیمو از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی (مانند استانلس استیل ۳۱۶) متناسب با ظرفیت تولید

۵-۶- حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع سس گرم (سس گوجه فرنگی)

- ظروف مناسب بهداشتی برای نگهداری و ذخیره و حمل و نقل

- سیستم انتقال روب گوجه از تانک ذخیره به تانک فرموله

- تانک فرموله از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی(مانند استنلس استیل) هم زن و الکترو موتوور مناسب
 - سیستم مکنده حباب هوا از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی(مانند استنلس استیل)، دو جداره با بخار آب گرم
 - پمپ تخلیه مناسب بهداشتی از سیستم مکنده حباب هوا به پاستوریزاتور (منو پمپ)
 - مخزن ذخیره از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی (مانند استنلس استیل)
 - پاستوریزاتور
 - اتصالات و میله انتقالی سس پاستوریزه شده به فیلرها به طریق اتوماتیک
 - سیستم شیشه شور با لوازم بسته بندی سس گوجه فرنگی حاصله و درنهایت عبور از هوای خشک راغ
 - دستگاه اتیکت زنی یا بسته بندی اتوماتیک و نیمه اتوماتیک
 - دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بندی
 - ضعائم، اتصالات و پمپهای مورد نیاز در هر مقطع از خط تولید
 - وسایل حمل و نقل محصول آماده
 - میز و صندلی برای کارگران
- در سیستم هایی که تحت خلاء نیستند باید از تانک دو جداره جهت گرم کردن استفاده نمایند.

۵-۷ حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع مربا و مارمالاد

- سیستم شستشو
- میز ثابت و یا نقاله متحرک به منظور جدا کردن ضایعات و مواد خارجی میوه
- اسلایسر ، هسته گیر، رم گیر، پوست گیر، رنده و خرد کن
- وسایل حمل و نقل تخلیه شکر از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی(مانند استنلس استیل)
- دیک پخت دو جداره از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی (مانند استنلس استیل) با سیستم بخار و هرمن
- سیستم پرکن اتوماتیک برای واحد های مدرن و نیمه اتوماتیک برای واحدهای کوچک
- سیستم شستشوی ظروف
- سیستم شستشوی محصول آماده با نقاله متحرک و بوش آب با فشار و خشک کن
- درب بندی
- دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بندی
- شرینگ پک
- ضعائم ، اتصالات و پمپهای مورد نیاز در هر مقطع از خط تولید
- وسایل حمل و نقل محصول آماده

۸-۵- حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع ترشیجات

- تانکهای بزرگ از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی

- مخازن شستشو از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی

- دستگاه خرد کن سبزیجات و صیفی جات اتوماتیک و نیمه اتوماتیک

- مخازن جهت شور گذاشتن از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی و مقاوم به خوردگی (مانند استنلس استیل)

- دیگ های مناسب پخت دو جداره جهت مواد اولیه ای که نیاز به پخت اولیه دارند.

- مخزن اختلاط از جنس مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی (مانند استنلس استیل)

- ظروف نگهداری و تخلیه مواد افزودنی مثل : ادویه جات

- میر مناسب جهت استفاده در صنایع غذایی جهت بسته بندی

- پرکن اتوماتیک یا نیمه اتوماتیک با همزن

- سیستم شستشوی ظروف بسته بندی با نقاله متحرک و دوش آب

- سبد یا ظروف حمل و نقل

- دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بندی

- شرینگ پک

- ضمامن، اتصالات و پمپهای مورد نیاز در هر مقطع از خط تولید

- وسایل حمل و نقل محصول آماده

۹-۵- حدائق تجهیزات مورد نیاز برای تولید انواع شورها، خیارشور و زیتون شور

- سیستم سورتینگ مناسب با ظرفیت تولید

- سیستم شستشو

- دستگاه خرد کن اتوماتیک یا نیمه اتوماتیک

- ظروف جهت نگهداری مواد افزودنی

- تانک تهیه آب نمک معمولی از جنس مناسب برای استفاده در صنایع غذایی (مانند استنلس استیل) و مناسب با ظرفیت تولید

- تانک ذخیره سرکه

- سیستم انتقال دهنده یا مخلوط کننده آب ، نمک و سرکه

- تانک های نگهداری و شور اندازی مناسب با ظرفیت تولید

- بلانچر (در صورت عدم استفاده از روش های تخمیری)

- سیستم شستشوی ظروف بسته بندی مناسب با حجم تولید

- لوازم و وسایل مورد نیاز برای تخلیه و آب نمک و سرکه بصورت جداگانه

- ظروف و مخازن ذخیره شورهای آماده شده و مخلوط کن از جنس مناسب برای استفاده در صنایع غذایی (سانند استانس استیل)

- اکراسینگ

- پرکن ظروف بسته بدی بصورت اتوماتیک یا نیمه اتوماتیک

- انوکلار

- دستگاه دربندی

- شرینگ پک، دستگاه درج مشخصات لازم بر روی بسته بدی

- وستایل تحمل و نقل محصول آماده

- بشکه ما و ظروف ۱۰۰ لیتری جهت محصول شور زیتون

* برای زیتون در صورت تولید زیتون بدون هسته نیاز به هسته کثیر می باشد

۲- آزمایشگاهها

کلیه آزمایشات باید مطابق با آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی و ضوابط اعلام شده از طرف وزارت بهداشت باشد.

۳-۱- حدائق آزمایشات فیزیکو شیمیایی وارد فیاز

* بررسی محصول از نظر

- رنگ

- طعم و بو

- مواد خارجی (شن و خاک، حشرات، دان و پوست)

- درصد پری ظرف

- کثیری

- بافت

* اندازه گیری بریکس (مواد جذبد محول در آب)

* اندازه گیری خاکستر

* کربو شیرات

* pH محصول

* اسیدیته محصول

* وزن مخصوص

* قلیائیت خاکستر

* پیسکوریته ظاهری

- تعیین الکل اتیلیک
- تست تکمیلی اندازه گیری اسید پنزوئیک
- درصد چربی
- درصد پروتئین
- درصد اجزاء مشکله
- درصد وزن آبکش
- پراکسید روغن محصول
- اسیدیته روغن و مس
- درصد نمک
- اندازه گیری مواد افزونی (بسته به نوع محصولات)
 - درصد رطوبت
 - عصاره خشک
 - فاکتورهای دربندی
- اندازه گیری مواد ذیر برای آب مورد استفاده
- PH -
- قلیائیت
- سختی کل، سختی موقتی
- اسیدیته
- کلر
- در صورت نیاز به تصفیه خانه اندازه گیری COD و BOD آب

۲-۲- حدائق آزمایشات میکروبی مورد نیاز

- بررسی باکتریهای هوایی مزوپل (جهت محصولات تولیدی)
- بررسی باکتریهای بی هوایی مزوپل (جهت محصولات تولیدی)
- بررسی باکتریهای هوایی ترموفیل (جهت محصولات تولیدی)
- بررسی باکتریهای بی هوایی ترموفیل (جهت محصولات تولیدی)
- بررسی باسیلوس سرثوس (جهت مواد اولیه)
- بررسی آنتروباکتریاسه ها (جهت مواد اولیه)
- بررسی سالمونلا (جهت مواد اولیه)
- بررسی E.coli (جهت مواد اولیه)
- بررسی کلستریدیوم های پرفرینجنس (جهت مواد اولیه)
- بررسی کهک، مفسر (جهت مواد اولیه)

Fdop2071v2 :

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی معاونت غذا و دارو
 اداره کل نظارت بر مواد غذایی و بهداشتی
 حلال ضوابط فنی و بهداشتی واحدهای تولید کننده انواع فرآورده های کنسروی و نیمه کنسروی

- بررسی کلیفرم ها به روش MPN
- بررسی استافیلوکوکوس اورثوس (کواکولازمبٹ)
- بررسی بارکلی میکروبی

تبصره مهم :

جهت بررسی میزان فلزات سنگین و اصلاح معدنی نیاز به دستگاههای Atomic Absorption Flame Photometer می باشد که کارخانجات می توانند با آزمایشگاههای معتبر و آکرودیتیه دارای تجهیزات فوق قرار داد منعقد نموده و پاسخ معتبر را دریافت نمایند.

حدائق مواد شیمیایی مورد نیاز در آزمایشگاه شیمی

- سایروز کلورن، آکار
- کلرو آمفتیکل
- اسید مالیک
- اسید سیتریک
- اسید اسکوربیک خالص
- اسید تارتاریک
- بتا کاربن
- سیلیکاژل
- پکتین
- زغال اکتیو
- متیلن پلو
- نیترات بقره
- ارتوتولوژیدین
- پاراتولوژیدین
- قوشین بازی
- سدیم کلراید
- پتاسیم کلراید
- آب مقطر
- استون
- اتر
- روغن کرهچه
- دی کرومات پتاسیم

- کلرود منیزیم
- آمونیم هیتامولیندات
- سدیم سولفات
- سدیم بی سولفات
- پتاسیم دی هیدروژن فسفات
- مخلوط نشاسته و ید
- نشاسته (استارچ)
- پلیمر پتاسیم
- تیو سولفات سدیم
- بی کربنات پتاسیم
- بی کربنات سدیم
- سولفات مس
- آمونیم متکول سولفورنیک اسید
- مرک E.D.T.A
- آمونیاک
- کلرود آمونیم
- سود سوز آور
- اریوکرم بلک تی
- متانول
- اسید سولفوریک
- فلز فتالین (BHD)
- متیل اورانز
- اقائل
- فیترات نقره
- کرومات پتاسیم
- استات سرب
- تارترات مخضاعف سدیم و پتاسیم
- کلریک خالص
- ساکاریک خالص
- اسید نیتریک
- نیترو کرومیک
- تیو سولفات سدیم

- فسفریک اسید
- متا فسفریک اسید
- دی کلروفل ایندوفل
- رزرسینول
- آیزو پروپاگل
- سیانور روی
- اسید باربیتیک
- منحلول بافر
- آیزو پروپاگل
- اکزالات سدیم و پتاسیم خشک
- پرمیگنات پتاسیم
- کربنات کلسیم
- جدی سولفات سدیم اندیکاتور
- آبرسوبترول
- N- هکزان
- اسید سولفوریک
- کاتالیزور
- پلید پتاسیم
- اسید استیک
- کلروفرم
- تیو سولفات سدیم
- چسب نشاسته
- متانول
- اسید نیتریک
- نیترات نقره
- آئوم فریک
- تیوسیانات آمونیوم
- استن
- اریوکرم بلک تی

- حدائق محیط های کشت مورد نیاز در آزمایشگاه میکروبی
- محیط کشت پلیت کانت آکار
 - محیط کشت سایبروز دکستروز آکار (S.D.A)
 - محیط کشت اورنج سرم آکار
 - محیط کشت برد پارکر (B.P)
 - محیط کشت V.R.B.A - مکانکی آکار
 - محیط کشت E.C
 - محیط کشت آبکوشت سبز برخشان دارای لاكتوز و صفراء - B.G.B.B - محیط ترااتیزات - سلنجیت سیستین - راپاپورت - لاکاتوز برات
 - محیط LIA-TST
 - محیط TSS-XLD - بیسموت سولفیت
 - محیط LIVER BROTH - COOK MEAT
 - محیط اوره برات - V.P - سیمون سیترات - محیط پپتون واقر - تریپتون واقر

- ۳-۶ - حدائق لوازم و تجهیزات مورد نیاز در آزمایشگاه
- دستگاه آب مقطر گیری
 - اتو قابل تنظیم در ۱۰۰ تا ۱۰۵ درجه سانتی گراد
 - فور
 - هات پلیت
 - انواع رفراکتومتر
 - میکرومتر
 - کولیس عقره ای و دیجیتال
 - بن ماری
 - شیگر
 - میکروسکوپ دو چشمی
 - ترازوی بیست کیلویی
 - ترازوی دیجیتال
 - دیسکوپریمتر
 - PH متر الکتریکی
 - انواع بورت
 - بی پت (ساده و حباب دار)
 - انواع هندزد

- انواع بشر (۴۰۰ - ۲۵۰ میلی لیتری)
- انواع ارلن (ساده و در سعباده ای)
- پی سست
- انواع بالن ژوژه
- دستگاه TDS متر
- انکوپیاتور ۲۲ لیتری
- انواع بالن حجمی
- قیف بو خنر
- دسیکاتور با ماده جاذب الرطوبه مرث
- کوره الکتریکی
- کاغذ شناساگر
- کاغذ صافی
- مخلوط کن
- سانتریفیوژ
- پیکنومتر
- الکهایی با مشهای متفاوت
- کیسول چینی یا پلاتینی
- اسپکترو فتو متر (در صورت نوان)
- میرز
- سنگ جوش
- هیتر بر قی
- پتریدیش دریدار
- انواع ترمومتر الکلی ، چینه ای و دجیتال
- هاون بلوری
- لام و لام هاوارد
- کیت کلر
- پسپ هوا
- تست کامل دستگاه دریندی
- چراغ اولترا ویوله
- پیکنومتر
- میکرومتر
- هوار پی بهت

- پوار بوزت
- مانومتر تست خلام
- لوب دو چشمی
- دستگاه میلی پور (صافی باکتریولوژیک)
- کلنی کانتر
- اتوکلاو آزمایشگاهی (۵۵ لیتری)
- یخچال آزمایشگاهی دارای دماسنجه
- وسایل رنگ آمیزی میکرو ارگانیسم ها
- سپهر بر اندازه های ۱۰۰-۵۰ لاندا
- دستگاه سختی سنج لاک
- جیغامت سنج لاک
- دستگاه ایجاد خراش
- نوار چسب
- الک یا مش
- دستگاه سوکسله و دستگاه استخراج حلال
- کارتوش
- دستگاه هضم پروتئین
- دستگاه نقطیزیر
- شوف بالن
- کولیس
- میکرومتر مخصوص من